

Jan Drda

Hrátky
s čertem



SDO
DIVADLO PETRA BEZRUČE

Jan Drda

Hrátky s čertem

REŽIE: PAVEL HRADIL J. H.
Scéna a kostýmy: Jan Dušek j. h.
Hudba: Vlastimil Peška
Dramaturg: Hermína Motýlová

Osoby a obsazení

Martin Kabát, vysloužilý / **Vladimír Čapka**
Sarka – Farka, loupežník / **Pavel Handl**
Otec Školastikus, poustevník / **Bohuslav Čvančara**
Lucius, mladý čert na zkušené / **Jan Mazák**
Dišperanda, královská princezna / **Marcela Čapková**
Lenka Kucharská
Káča, její služebná / **Leona Richterová**
Solfernus, pekelný rádce / **Milan Šulc**
Belial, rovněž pekelný rádce / **Jindřich Dvořák**
Belzebub, kníže pekelné / **X X X**
Omnimor, Karborund, dva venkovští čerti / **Milan Sova**
Miloslav Čížek
Teofil, andělský posel / **Alena Tománková**
Čertice / **Veronika Rašfáková j. h.**
Čert / **Vítězslav Kryške**

Inspice: Věra Kryšková
Nápověda: Jiřina Čížková

Režisérem dnešního představení je Pavel Hradil, který se s herci našeho divadla setkává tentokrát jako host. Působil „u bezručů“ v letech 1967–1972 a mnohé z jeho tehdejších inscenací, jiskrně osobitých, umělecky závažných se zařadily v historii našeho divadla mezi ty nezapomenutelné. (Jmenujme alespoň Doktora Fausta a Českou mši autora M. Calábka, Těžkou Barboru V + W, Lorcův Dům doni Bernardy, Hellerův New Haven . . .)

Pavel Hradil k dnešnímu představení Hrátek s čertem říká:

„Hrátky s čertem nejsou pohádkou, i když se v nich setkáváme s čerty, peklem i andělem. Drdovo peklo není pohádkové, čerti nejsou jen plamenní, hloupí strejci, nad nimiž se lehce zvítězí. Autor uložil do hry jinotaj o moci, násilí, a především o strachu. Naše současnost je jiná, než byla v době vzniku hry, a proto jsme se snažili odpovědět si znovu na otázku, kde je to peklo, z něhož pramení strach. Možná, že se nám to nepodařilo, ale divák má přece fantazii, a najde si sám to, co mu sdělujeme slovy autora i vším, co jsme si kolem známého příběhu navymýšleli, abychom pobavili diváka i sami sebe.

Hrátky s čertem jsou pro mne hrou o lidské hrdosti. Připomeňme si slova Martina Kabáta, ústředního kladného hrdiny. Ale pozor! On není papírově kladný a vymyšlený. On opravdu je a nebojí se.“

— mt —

MARTIN KABÁT:

A ne a ne! V tomhle je celej ten váš kumšt, zpitomět lidi, udělat z nich ustrašený, zbabělý zvířata, mučit je tak dlouho, až ztratí rozum a všechny smysly! A vy si myslíte, že taky já hned změknu a zpitomím, že zničím a zradím ty dvě nevinný holky? Vy si myslíte, že poctivýho chlapa můžete jen tak zlehka ztumpachovatět, že vám bude poslušně žrát z ruky? Takovou hanbu sám sobě neudělám!

(úryvek ze hry)

Premiéra 16. června 1989

Hrátky s čertem napsal J. Drda za války, v době, kdy němečtí i čeští fašisté vraždili lidi, kdy se snažili vymazat historii a kulturu českého národa. Hra mohla být uvedena až po válce, v roce 1945, vždyť peklo Belzebubovo jasně představovalo fašismus ve všech jeho podobách. Hra dodnes symbolizuje věčný lidský zápas proti zvlí a násilí, ale zároveň oslavuje statečnost obyčejného člověka, hledajícího spravedlnost pro každého člověka. Ale Martinova láska k člověku není všeodpouštějící, je to láska náročná. Narazí-li na chyby těch, s nimiž se setkává, nijak se s nimi nemazlí a dovede pro ně najít i ten správný trest.

A tahle pravda platí přece i dnes: chceme-li druhému pomoci, musíme se umět rozhodnout, a nesmíme se bát.

„Mou obrazivost si osedlala postava, která mi vždycky byla drahá už jako dětskému posluchači bábiných i dědových příběhů a pohádek: voják, který se vrací z dalekých vojen rozedraný a hladový, už jen s tou fajfkou bez tabáku, která mu jediná zbyla, a s hořkou zkušeností, že lidé nejsou moc měkko srdcatí, ale který v sobě najde dosti síly, aby pro druhé lidi udělal to, co se podle jeho mínění patří, i kdyby při tom měl podstoupit sebevětší riziko.“

(J. Drda: Kdy, jak a proč
jsem napsal Hrátky s čertem — úryvek)

Orchestr: Mojmír Blašík, Petr Kabil (trubka)

Jiří Bystroň, Josef Pukovec (flétna)

Vlastimil Ondruška, Vladimír Ševčík
(pozoun)

Karel Šín, Tomáš Habr (tuba)

Jan Drda

(1915 v Příbrami — 1970 v Dobříši)

Spisovatel, novinář, autor divadelních her a filmových scénářů.

Jeho nejznámější díla:

- romány:** Městečko na dlani (1940)
Živá voda (1941)
Putování Petra Sedmilháře (1943)
- kniha povídek:** Němá barikáda (1946)
Krásná Tortiza (1952)
- pohádky pro děti:** České pohádky (1958)
Hastrmani a Posvícení
v Tramtárii (vyšlo posmrtně)
- divadelní hry:** Hrátky s čertem (premiéra 1945)
Dalskabáty, hříšná ves, aneb
Zapomenutý čert (premiéra
1959)
- filmové scénáře:** Druhá směna, Němá barikáda,
Hrátky s čertem, Dařbuján
a Pandrhol, Vyšší princíp, Zlaté
kapradí

Jan Drda byl v roce 1965 jmenován zasloužilým umělcem.

Vedoucí uměleckotechnického provozu a výroby: ing. Ivan Bílek.
Vedoucí jevištního provozu: Josef Maděra. Mistr dekoračních dílen:
Jaroslav Macháč. Mistr kostýmní výroby: Marie Dopitová. Mistr
jeviště: Přemysl Kirschner, Jiří Lupínek. Mistr osvětlení: Zdeněk
Osif. Mistr vlásenkárny: Jindra Kučajová. Mistr rekvizitárny: Eva
Wiesnerová. Mistr garderoby: Zlata Nezhybová. Zvuk řídí: Marie
Krejčí.

Program vydalo Státní divadlo Ostrava, nositel Řádu práce. Ředitel:
PhDr. Dalibor Malina. Umělecký šéf činohry DPB: Karel Suszka.
Výtvarník programu: Jiří Neuvirt. Redakce: Hermína Motýlová. Vy-
tiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, No-
vinářská 7, R 903399. o 380013389. Veškerá práva k provozování
tohoto díla zastupuje Druhá Praha Opařan KČS.

NEPRODEJNÉ

